

EVROPSKO JEZIKOVNO PRIZNANJE, KI SE PODELJUJE INOVATIVNIM PROJEKTOM NA PODROČJU POUČEVANJA IN UČENJA JEZIKOV

Evropske prednostne naloge za evropsko jezikovno priznanje za obdobje 2021-2022

Nove evropske prednostne naloge za evropsko jezikovno priznanje za obdobje 2021-2022 odražajo politične prednostne naloge Evropske komisije kot celote. Odpirajo priložnost, da pokažejo, kako je lahko učenje jezikov povezano z velikimi izzivi našega časa in prispevajo k čezmejnimi rešitvam, ki temeljijo na razumevanju in sporazumevanju.

Novo sporočilo o evropskem izobraževalnem prostoru, objavljeno 30. septembra 2020, odraža okvir izobraževanja in usposabljanja po letu 2020. Tako priporočilo Sveta o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov¹, sprejeto leta 2019, kot tudi "Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje"², sprejeto leta 2018, sta del tega okvira in ju je zato treba še obravnavati kot smernice in reference. Vsebina spodaj navedenih prednostnih nalog odraža splošne cilje in ukrepe, predlagane v okviru evropskega izobraževalnega prostora.

V obdobju 2021-2022 bo evropsko jezikovno priznanje dodeljeno projektom z vseh področij izobraževanja in usposabljanja, ki podpirajo vsaj eno od spodaj navedenih evropskih prednostnih nalog. Evropske prednostne naloge se lahko dopolnijo z nacionalnimi prednostnimi nalogami.

1. Izboljšanje učenja jezikov s pomočjo informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) ter digitalnih medijev

Priporočilo Sveta o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov poudarja pomen digitalnih orodij za učenje jezikov in strokovni razvoj pedagoškega osebja na področju učenja jezikov, kot so množični odprti spletni tečajji, vključno z eTwinningom in Teacher Academy v School Education Gateway.

Potencial digitalnih orodij bi lahko v celoti izkoristili za krepitev učenja, poučevanja in ocenjevanja jezikov z vidika vseživljenjskega učenja. Tehnologija lahko znatno pripomore k razširitvi jezikovne ponudbe, lahko zagotovi priložnosti za jezikovno izpostavljenost in je lahko zelo koristna pri podpiranju tistih jezikov, ki se ne poučujejo v šolah. Razvoj kritičnega mišljenja in medijske pismenosti ter ustrezna in varna uporaba tehnologije so lahko bistveni element učenja.

V družbi, ki postaja vse bolj mobilna in digitalna, je treba raziskati nove načine učenja. Pomen tega je bil še poudarjen v krizi zaradi covid-19 leta 2020, zaradi katere so se morale šole, vključno s šolami za

¹ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-improving-teaching-and-learning-languages_en

² https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-on-key-competences-for-lifelong-learning_en

poklicno izobraževanje in usposabljanje ter drugimi organizacijami na področju izobraževanja, po vsem svetu zanašati na digitalne metode poučevanja v veliko večjem obsegu kot prej. Po pandemiji bo kombinirano učenje verjetno še naprej vključeno v prakse poučevanja v veliko večjem obsegu kot prej. Učitelji jezikov imajo pogosto prednost v primerjavi z učitelji drugih predmetov v smislu izkušenj s spletnimi viri³. Digitalni razvoj omogoča učenje in uporabo več jezikov zunaj učilnice in učnih načrtov. Sedanji postopki ocenjevanja ne odražajo v celoti teh sprememb.

Učenje nejezikovnih predmetov v tujem jeziku (tj. poučevanje predmetov v tujem jeziku) ter digitalna in spletna orodja za učenje jezikov so se izkazala za učinkovita za različne kategorije učencev. Učitelji jezikov v Evropi bi lahko možnosti stalnega strokovnega razvoja izkoristili za posodabljanje svoje digitalne kompetence in za učenje, kako najbolje podpreti poučevanje z uporabo različnih metodologij in novih tehnologij. Pri tem bi jim lahko pomagal tudi popis odprtih izobraževalnih virov, upoštevaje delo Sveta Evrope.

2. Učenje jezikov in spodbujanje pravičnosti, socialne kohezije in aktivnega državljanstva

Spodbujanje pravičnosti, socialne kohezije in aktivnega državljanstva je eden od strateških ciljev sodelovanja na področju izobraževanja in usposabljanja na ravni EU. Šolski uspeh za vse je del vizije o prihodnosti izobraževanja, ki bo usmerjala prizadevanja za delujoč evropski izobraževalni prostor. To vključuje podporo za večjezične otroke, tako da se znanje jezikov, ki niso jezik šolanja, obravnava kot prednost in ne kot primanjkljaj.

Nagrajeni projekti bi morali preučevati, kako lahko učenje jezikov z vidika vseživljenjskega učenja podpira aktivno državljanstvo in etiko ter spodbuja razvoj socialnih in medkulturnih kompetenc, kritičnega mišljenja in medijske pismenosti. Projekti z evropskim jezikovnim priznanjem bi lahko na primer ponujali priložnosti za udeležbo ljudi v demokratičnem življenju, družbenem in državljanskem udejstvovanju s formalnimi ali neformalnimi učnimi dejavnostmi v vseh fazah procesa vseživljenjskega učenja. Poudarek bo tudi na ozaveščanju in razumevanju konteksta Evropske unije, zlasti v zvezi s skupnimi vrednotami EU, načeli enotnosti in raznolikosti, ter razpravi o socialni, kulturni in zgodovinski dediščini.

To prednostno nalogo je mogoče vključiti v projekte, ki spodbujajo „jezikovno ozaveščenost“ v šolah in ustanovah za poklicno izobraževanje, kot je opredeljeno v Prilogi k Priporočilu Sveta iz leta 2019 o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov. Znanje jezika šolanja in drugih jezikov je ključnega pomena za udeležbo v demokratičnem življenju ter za družbeno in državljansko udejstvovanje. Kulturna in jezikovna raznolikost v šolah in družbi lahko prispeva k zanimivemu in dinamičnemu učnemu okolju, v katerem lahko uspevajo številni različni jeziki ter bogatijo zdravo izmenjavo in dinamično razpravo. Za več informacij si oglejte rezultate projekta eksperimentiranja politike LISTIAC (Linguistically Sensitive Teaching in All Classrooms oziroma Jezikovno občutljivo poučevanje v vseh razredih)⁴ in sorodnih projektov, ki jih sofinancira Evropski center za moderne jezike⁵.

³ <https://oecdeditoday.com/coronavirus-foreign-language-teachers/>

⁴ Spletna stran projekta LISTIAC: <http://listiac.org/>

⁵ https://ec.europa.eu/education/policies/school/about-school-policy_en — na primer teme „Plurilizično in medkulturno izobraževanje“ ali „Podpora večjezičnim razredom“.

3. Strokovni razvoj učiteljev jezikov

Evropski izobraževalni prostor je določil ambiciozne cilje za uresničitev mobilnosti za vse ter spodbujanje inovativnih in vključujočih izobraževalnih sistemov. Učitelji - ter njihovo začetno izobraževanje in poklicni razvoj skozi celotno poklicno pot - so ključni za doseganje teh ciljev.

Nadnacionalna mobilnost prispeva k razvoju kompetenc učiteljev in bodočih učiteljev ter privlačnosti učiteljskega poklica. Učitelji imajo ključno vlogo tudi pri internacionalizaciji šol. Mobilnost in sodelovanje s šolami v drugih državah jim lahko zagotovita motivacijo, stike in mednarodne izkušnje, potrebne za uresničitev evropskega izobraževalnega prostora v evropskih šolah.

K temu lahko prispevajo projekti z znakom kakovosti, na primer s preučitvijo naslednjih področij:

- Prakse, ki omogočajo večjo mobilnost učiteljev jezikov. Mednarodna mobilnost učiteljev med začetnim izobraževanjem učiteljev ni zelo pogosta in se precej razlikuje med državami. Posvetovalna delovna skupina iz nacionalnih agencij Erasmus+ je ob koncu leta 2019/začetek leta 2020 ugotovila še vedno pomembne ovire za mobilnost učiteljev na splošno.
- Povezovanje ustanov, ki zagotavljajo začetno izobraževanje učiteljev, in ponudnikov stalnega strokovnega razvoja, ki obravnavajo vprašanja, kot so učinkovita uporaba digitalnih orodij in spletno učenje, izobraževanje za trajnostni razvoj, poučevanje v večjezičnih razredih in oblikovanje vključujoče šole.
- Načine za izboljšanje kompetenc in poklicnih možnosti učiteljev jezikov, za diverzifikacijo možnosti poklicnega razvoja in olajšanje formalnega priznavanja različnih oblik poklicnega razvoja, vključno s kompetencami, pridobljenimi v drugih okoljih ali v tujini.